

MAŁOPOLSKI
INSTYTUT
STUDIÓW
PODATKOWYCH

Spółka z o.o.

TARCZA ANTYKRYZYSOWA:

Prawo Pracy

Słowem wstępu.....	3
1. DOFINANSOWANIE WYNAGRODZENIA PRACOWNIKÓW.....	4
Komentarz	7
2. ŚWIADCZENIE POSTOJOWE	9
Komentarz	15
3. DOFINANSOWANIE CZĘŚCI KOSZTÓW WYNAGRODZEŃ PRACOWNIKÓW	17
Komentarz	19
4. DOFINANSOWANIE CZĘŚCI KOSZTÓW PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ.....	20
Komentarz	22
5. CZAS PRACY	23
Komentarz	25
6. SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE	26
ODROCZENIE LUB ROZŁOŻENIE NA RATY	26
Komentarz	26
7. SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE ZWOLNIENIE	26
Komentarz	31
8. ZASIŁEK OPIEKUŃCZY DLA UBEZPIECZONEGO	32
Komentarz	33
9. RAPORTOWANIE UMÓW O DZIEŁO	33
Komentarz	34
10. ORZECZENIE O NIEZDOLNOŚCI DO PRACY	34
Komentarz	36
11. WAŻNOŚĆ BADAŃ PROFILAKTYCZNYCH.....	37
Komentarz	38
12. PPK.....	39
Komentarz	39

13.	LEGALIZACJA POBYTU I ZATRUDNIENIA CUDZOZIEMCÓW	39
	Komentarz	41

Słowem wstępu...

Niezależna od Przedsiębiorców pandemia wirusa SARS-COVID-19 stanowi czynnik który niewątpliwie wstrząśnie gospodarką. Sytuacja burząca tok normalnego funkcjonowania wszystkich podmiotów działających na rynku, powoduje, że niejednokrotnie typowe, obowiązujące dotychczas rozwiązania prawne okazały się zupełnie niedostosowane do zaistniałych okoliczności. Dlatego wychodząc sytuacji naprzeciw, rząd przygotował projekt **ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw.**

Niezależnie od oceny zawartych w nim regulacji to właśnie ta ustawa zawiera w sobie pakiet nazywany rozwiązań będący odpowiedzią na zaistniały kryzys. Tym niemniej, oprócz rozwiązań w ustawie należy mieć na uwadze że wiele nowych przepisów które zmieniają stan prawny i docelowo mają wspomagać przedsiębiorców, są i będą zawierane w innych ustawach czy też rozporządzeniach.

Uwzględniając, że to powyższa ustawa stanowi trzon wdrażanego pakietu osłonowego, to właśnie jej zostanie w głównej mierze poświęcona niniejsza analiza.

Trzecia część analizy dotyczy **zmian w sferze prawa pracy i relacji pracodawca-prawnik.**

W razie jakichkolwiek pytań czy też wątpliwości związanych z wdrażaniem rozwiązań przewidzianych ustawą pomocową zachęcamy do kontaktu z ekspertami Małopolskiego Instytutu Studiów Podatkowych.

1. DOFINANSOWANIE WYNAGRODZENIA PRACOWNIKÓW

Art. 15g. ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. Przedsiębiorca w rozumieniu art. 4 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, u którego wystąpił spadek obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 może zwrócić się z wnioskiem o przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy, o wypłatę ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych świadczeń na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy, w następstwie wystąpienia COVID-19, na zasadach określonych w ust. 7 i 10.

2. Przedsiębiorcy, o którym mowa w ust. 1, przysługują środki z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych na opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne pracowników należnych od pracodawcy na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266 i 321) od przyznanych świadczeń, o których mowa w ust. 1.

3. Przedsiębiorca, o którym mowa w ust. 1, musi spełniać kryteria, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 669), z zastrzeżeniem, że nie zalega w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca trzeciego kwartału 2019 r.

4. Pracownikiem, o którym mowa w ust. 1, jest osoba fizyczna, która zgodnie z przepisami polskiego prawa pozostaje z pracodawcą w stosunku pracy. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę nakładczą lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145 i 1495) stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo która wykonuje pracę zarobkową na podstawie innej niż stosunek pracy na rzecz pracodawcy będącego rolniczą spółdzielnią produkcyjną lub inną spółdzielnią zajmującą się produkcją rolną, jeżeli z tego tytułu podlega obowiązkowi ubezpieczeń: emerytalnemu i rentowemu, z wyjątkiem pomocy domowej zatrudnionej przez osobę fizyczną.

5. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, oraz środki, o których mowa w ust. 2, są wypłacane w okresach przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy.

6. Pracownikowi objętemu przestojem ekonomicznym pracodawca wypłaca wynagrodzenie obniżone nie więcej niż o 50%, nie niższe jednak niż w wysokości minimalnego wynagrodzenia

za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy.

7. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 6, jest dofinansowywane ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, w wysokości 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy. Dofinansowanie nie przysługuje do wynagrodzeń pracowników, których wynagrodzenie uzyskane w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek, o którym mowa w ust. 1, było wyższe niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku.”,

8. Przedsiębiorca, o którym mowa w ust. 1, może obniżyć wymiar czasu pracy o 20%, nie więcej niż do 0,5 etatu, z zastrzeżeniem, że wynagrodzenie nie może być niższe niż minimalne wynagrodzenie za pracę ustalone na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy.

9. Przez spadek obrotów gospodarczych rozumie się spadek sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym:

1) nie mniej niż o 15%, obliczony jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego, lub

2) nie mniej niż o 25% obliczony jako stosunek obrotów z dowolnie wskazanego miesiąca kalendarzowego, przypadającego po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku, o którym mowa w ust.1, w porównaniu do obrotów z miesiąca poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.

10. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 8, jest dofinansowywane ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych do wysokości połowy wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 8, jednak nie więcej niż 40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1. Dofinansowanie nie przysługuje do wynagrodzeń pracowników, których wynagrodzenie uzyskane w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek, o którym mowa w ust. 1, było wyższe niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału

ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku

11. Warunki i tryb wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy ustala się w porozumieniu. Porozumienie zawiera pracodawca oraz:

1) organizacje związkowe reprezentatywne w rozumieniu art. 253 ust. 1 lub ust. 2 ustawy o związkach zawodowych, z których każda zrzesza co najmniej 5% pracowników zatrudnionych u pracodawcy, albo

2) organizacje związkowe reprezentatywne w rozumieniu art. 253 ust. 1 lub ust. 2 ustawy o związkach zawodowych – jeżeli u pracodawcy nie działają reprezentatywne zakładowe organizacje związkowe zrzeszające co najmniej 5% pracowników zatrudnionych u pracodawcy, albo

3) zakładowa organizacja związkowa – jeżeli u pracodawcy działa jedna organizacja związkowa, albo

4) przedstawiciele pracowników, wyłonieni w trybie przyjętym u danego pracodawcy – jeżeli u pracodawcy nie działa zakładowa organizacja związkowa; w przypadku trudności w przeprowadzeniu wyborów przedstawicieli pracowników z powodu COVID-19, w szczególności wywołanych nieobecnością pracowników, trwającym przestojem lub wykonywaniem przez część pracowników pracy zdalnej, porozumienie to może być zawarte z przedstawicielami pracowników wybranymi przez pracowników uprzednio dla innych celów przewidzianych w przepisach prawa pracy.

12. Pracodawca przekazuje kopię porozumienia właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy w terminie 5 dni roboczych od dnia zawarcia porozumienia. W przypadku gdy pracownicy zatrudnieni u pracodawcy byli objęci ponadzakładowym układem zbiorowym pracy, okręgowy inspektor pracy przekazuje informacje o porozumieniu w sprawie określenia warunków i trybu wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy do rejestru ponadzakładowych układów pracy.

13. W zakresie i przez czas określony w porozumieniu w sprawie określenia warunków i trybu wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy nie stosuje się warunków wynikających z układu ponadzakładowego oraz z układu zakładowego warunków umów o pracę i innych aktów stanowiących podstawę nawiązania stosunku pracy.

14. W porozumieniu określa się co najmniej:

1) grupy zawodowe objęte przestojem ekonomicznym lub obniżonym wymiarem czasu pracy;

2) obniżony wymiar czasu pracy obowiązujący pracowników;

3) okres, przez jaki obowiązują rozwiązania dotyczące przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy.

15. Przy ustalaniu warunków i trybu wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy nie stosuje się art. 42 § 1–3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

16. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, oraz środki, o których mowa w ust. 2, przysługują przez łączny okres 3 miesięcy przypadających od daty złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.

17. Do wypłaty i rozliczania świadczeń, o których mowa w ust. 1, oraz środków, o których mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 7–16 ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy, z wyjątkiem art. 8 ust. 3 pkt 8 tej ustawy, oraz przepisy wykonawcze do tej ustawy.

18. Przedsiębiorca, o którym mowa w ust. 1, może otrzymać pomoc z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wyłącznie w przypadku, jeśli nie uzyskał pomocy w odniesieniu do tych samych pracowników w zakresie takich samych tytułów wypłat na rzecz ochrony miejsc pracy.

19. Rada Ministrów może, w celu przeciwdziałania skutkom gospodarczym COVID-19, w drodze rozporządzenia, przedłużyć okres, o którym mowa w ust. 16, mając na względzie okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz skutki nimi wywołane.

20. Zadania organów administracji wynikające z ust. 1 realizują dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy.

Komentarz

Przedsiębiorca, u którego wystąpił spadek obrotów gospodarczych (definicja spadku obrotów w ust. 9) w następstwie wystąpienia COVID-19 może zwrócić się o wypłatę świadczeń na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników (definicja pracownika w ust. 4) objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy oraz środków na opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne pracowników należnych od pracodawcy. Rozwiązanie skierowane jest do przedsiębiorców w rozumieniu ustawy Prawo przedsiębiorców, a więc do osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonującej działalność gospodarczą oraz wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Przedsiębiorca, aby skorzystać ze wsparcia musi spełniać następujące kryteria:

- 1) brak zaległości w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz lub Fundusz Pracy (do końca trzeciego kwartału), z wyjątkiem przypadku gdy:
  - a) zadłużony przedsiębiorca zawarł umowę z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych lub otrzymał decyzję urzędu skarbowego w sprawie spłaty zadłużenia i terminowo opłaca raty lub korzysta z odroczenia terminu płatności albo
  - b) zaleganie w regulowaniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz lub Fundusz Pracy powstało w okresie spadku obrotów gospodarczych, o którym

mowa w pkt 1, a przedsiębiorca dołączył do wniosku o przyznanie świadczeń plan spłaty zadłużenia uprawdopodobniający poprawę kondycji finansowej przedsiębiorcy i pełną spłatę zaległości w regulowaniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz lub Fundusz Pracy, wraz z kopią wniosku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o rozłożenie na raty należności z tytułu tych składek lub o odroczenie płatności tych składek;

2) w stosunku do przedsiębiorcy nie zachodzą przesłanki do ogłoszenia upadłości, o których mowa w art. 11 lub art. 13 ust. 3 Prawa upadłościowego.

W przypadku przestoju spowodowanego COVID-19, w miejsce rozwiązań art. 81 Kodeksu pracy (art. 81 Kodeks pracy przewiduje wypłatę wynagrodzenia wynikającego z osobistego zaszeregowania pracownika, określonego stawką godzinową lub miesięczną, a jeżeli taki składnik wynagrodzenia nie został wyodrębniony przy określaniu warunków wynagradzania - 60% wynagrodzenia, nie niższe minimalne wynagrodzenie za pracę) ustawa pozwala przedsiębiorcy na wypłatę wynagrodzenia obniżonego nie więcej niż o 50%, ale nie niższego niż minimalne wynagrodzenie za pracę z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy. Ustawa pozwoliła ponadto przedsiębiorcy obniżyć wymiar czasu pracy o 20%, nie więcej niż do 0,5 etatu, a w konsekwencji obniżyć wynagrodzenie do 50% wynagrodzenia jednak nie więcej niż 40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału obowiązującego na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie, z zastrzeżeniem, iż wynagrodzenie nie może być niższe niż minimalne wynagrodzenie za pracę z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy. Warunki i tryb wykonywania pracy w okresie przestoju lub obniżonego wymiaru czasu pracy powinny być określone w porozumieniu zawartym pomiędzy pracodawcą a związkami zawodowymi bądź przedstawicielami pracowników w przypadku braku związków zawodowych w zakładzie pracy. Kopię porozumienia pracodawca jest zobligowany przekazać właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy w terminie 5 dni roboczych od dnia zawarcia porozumienia.

Przedsiębiorca może zwrócić się z wnioskiem dofinansowanie wynagrodzenia pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy na okres maksymalnie 3 miesięcy (Rada Ministrów w drodze rozporządzenia może wydłużyć okres, na jaki przedsiębiorcy mogą starać się o dofinansowanie). Wzór wniosku o przyznanie świadczeń stanowi załącznik nr 1 do Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przyznawania świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy z dnia 29 stycznia 2015 r. (tj. z dnia 15 września 2017 r. [Dz.U. z 2017 r. poz. 1854](#)). Marszałek województwa w przypadku stwierdzenia, że przedsiębiorca spełnia warunki w terminie 7 dni roboczych od dnia wpływu kompletnego wniosku o przyznanie świadczeń występuje do dysponenta Funduszu o przyznanie limitu wydatków na wypłatę świadczeń finansowanych na podstawie ustawy oraz w terminie 7 dni roboczych od dnia uzyskania limitu zawiera z przedsiębiorcą umowę o wypłatę świadczeń (wzór umowy stanowi załącznik nr 2 do Rozporządzenia). Przedsiębiorca, nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania środków:

1) zwraca różnicę między kwotą środków otrzymanych na wypłatę świadczeń i na opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne a kwotą środków wydatkowanych na te cele;

2) przekazuje marszałkowi województwa wykaz zawierający potwierdzenia, własnoręcznym podpisem, otrzymania świadczeń przez uprawnionych pracowników lub przekazuje poświadczony kopie potwierdzeń wypłaty świadczeń przekazem pocztowym lub przelewem (wzór wykazu pracowników uprawnionych do świadczeń wypłacanych z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych stanowi załącznik numer 3 do Rozporządzenia).

2. ŚWIADCZENIE POSTOJOWE

Art. 15zq ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. Osobie:

1) prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych, zwanej dalej „osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą”,

2) wykonującej umowę agencyjną, umowę zlecenia, inną umowę o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowę o dzieło, zwane dalej „umową cywilnoprawną”

– przysługuje świadczenie postojowe, jeżeli nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu.

2. Świadczenie postojowe przysługuje osobom zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są:

1) obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej lub

2) posiadającymi prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej, lub

3) cudzoziemcami legalnie przebywającymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Świadczenie postojowe przysługuje, gdy w następstwie wystąpienia COVID-19 doszło do przestoju w prowadzeniu działalności, odpowiednio przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą albo przez zleceniodawcę lub zamawiającego, z którymi została zawarta umowa cywilnoprawna.

4. Osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą świadczenie postojowe przysługuje jeżeli rozpoczęła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej przed dniem 1 lutego 2020 r. i:

1) nie zawiesiła prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej oraz jeżeli przychód z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe był o co najmniej 15% niższy od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc i nie był wyższy od 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu

Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku;

2) zawiesiła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej po dniu 31 stycznia 2020 r. oraz przychód z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, nie był wyższy od 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku.

5. Osobie wykonującej umowę cywilnoprawną świadczenie postojowe przysługuje jeżeli:

1) umowa cywilnoprawna została zawarta przed dniem 1 lutego 2020 r.;

2) przychód z umowy cywilnoprawnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, nie był wyższy od 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku.

6. Wymogów, o których mowa w ust. 4, nie stosuje się do osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, do której mają zastosowanie przepisy dotyczące zryczałtowanego podatku dochodowego w formie karty podatkowej i która korzystała ze zwolnienia sprzedaży od podatku od towarów i usług na podstawie art. 113 ust. 1 i 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2020 r. poz. 106).

Art. 15zr. ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. Świadczenie postojowe przysługuje w wysokości 80% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego w 2020 r., z zastrzeżeniem ust. 2 i 4.

2. W przypadku gdy suma przychodów z umów cywilnoprawnych w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskana w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe wynosi mniej niż 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w 2020 r. świadczenie postojowe przysługuje w wysokości sumy wynagrodzeń z tytułu wykonywania tych umów cywilnoprawnych.

3. Osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, o której mowa w art. 15zq ust. 6, świadczenie postojowe przysługuje w wysokości 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego w 2020 r.

4. W przypadku zbiegu praw do więcej niż jednego świadczenia postojowego przysługuje jedno świadczenie postojowe.

Art. 15zs. ustawy o zmianie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. Ustalenie prawa do świadczenia postojowego następuje na wniosek osoby, o której mowa w art. 15zq ust. 1, zwanej dalej „osobą uprawnioną”, składany do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

2. W przypadku osoby wykonującej umowę cywilnoprawną wniosek, o którym mowa w ust. 1, składany jest za pośrednictwem odpowiednio zleceniodawcy lub zamawiającego.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

1) dane osoby uprawnionej:

a) imię i nazwisko,

b) numer PESEL, a jeżeli nie nadano tego numeru, serię i numer dowodu osobistego lub numer paszportu – w przypadku osób, o których mowa w art. 15zq ust. 1 pkt 2,

c) numer NIP, a jeżeli nie nadano tego numeru, numery PESEL i REGON w przypadku osób, o których mowa w art. 15zq ust. 1 pkt 1,

d) adres do korespondencji w przypadku osób, o których mowa w art. 15zq ust. 1 pkt 2,

e) nazwę skróconą płatnika składek w przypadku osób, o których mowa w art. 15zq ust. 1 pkt 1;

2) wskazanie rachunku płatniczego osoby uprawnionej prowadzonego w kraju lub wydanego w kraju instrumentu płatniczego;

3) dane odpowiednio zleceniodawcy albo zamawiającego za pośrednictwem którego składany jest wniosek:

a) imię i nazwisko, nazwę skróconą,

b) numer NIP, a jeżeli nie nadano tego numeru – numery PESEL i REGON,

c) adres do korespondencji;

4) oświadczenie osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą potwierdzające:

a) uzyskanie w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe przychodu nie wyższego od 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku,

b) przestój w prowadzeniu działalności, o którym mowa w art. 15zq ust. 3,

c) uzyskanie w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe przychodu o co najmniej 15% niższego od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc, jeżeli nie zawiesiła prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej;

5) inne informacje niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia postojowego;

6) podpis wnioskodawcy.

4. Odpowiednio zleceniodawca lub zamawiający załącza do wniosku, o którym mowa w ust. 1:

1) oświadczenie potwierdzające:

a) niedojście do skutku lub ograniczenie wykonywania umowy cywilnoprawnej z powodu przestoju w prowadzeniu działalności, o którym mowa w art. 15zq ust. 3,

b) datę zawarcia i wysokość wynagrodzenia z tytułu umowy cywilnoprawnej,

c) uzyskanie przez osobę wykonującą umowę cywilnoprawną w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, przychodu nie wyższego niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku,

d) otrzymanie oświadczenia od osoby wykonującej umowę cywilnoprawną, że nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu oraz o wysokości uzyskanych przychodów z innych umów cywilnoprawnych;

2) kopię umów cywilnoprawnych.

5. Oświadczenia, o których mowa w ust. 3 pkt 4 i ust. 4, osoba uprawniona, zleceniodawca lub zamawiający składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. W oświadczeniu jest zawarta klauzula następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

6. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, może być złożony w formie dokumentu papierowego albo elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, za pomocą profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

7. Wnioski o świadczenie postojowe mogą być złożone do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych najpóźniej w terminie 3 miesięcy od miesiąca w którym został zniesiony ogłoszony stan epidemii

Art. 15zt. ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

Rada Ministrów może, w celu przeciwdziałania COVID-19, w drodze rozporządzenia, przyznać ponowną wypłatę świadczenia postojowego, o którym mowa w art. 15zq, dla osób, które

otrzymały to świadczenie na podstawie art. 15zu, mając na względzie okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii oraz skutki nimi wywołane.

Art. 15zu. ustawy o zmianie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca świadczenie postojowe niezwłocznie po wyjaśnieniu ostatniej okoliczności niezbędnej do jego przyznania.
2. Wypłata świadczenia postojowego następuje w formie bezgotówkowej na wskazany rachunek płatniczy osoby uprawnionej prowadzony w kraju lub wydany w kraju instrument płatniczy w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2019 r. poz. 659, 130 i 1495).
3. Ze świadczenia postojowego nie dokonuje się potrąceń i egzekucji.
4. Banki, na pisemne żądanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo przekazane z użyciem środków komunikacji elektronicznej, są zobowiązane do sporządzania i przekazywania informacji dotyczących numerów rachunków bankowych osób uprawnionych do wypłaty świadczenia postojowego oraz przekazywania danych umożliwiających identyfikację posiadaczy tych rachunków.

Art. 15zv. ustawy o zmianie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. Odmowa prawa do świadczenia postojowego następuje w drodze decyzji.
2. Od decyzji o odmowie prawa do świadczenia postojowego, o której mowa w ust. 1, przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, z późn. zm.10)) dla postępowań w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Przepisy art. 83 ust. 5–7 i art. 83a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stosuje się odpowiednio.

Art. 15zw. ustawy o zmianie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. Świadczenie postojowe, o którym mowa w art. 15zq, oraz koszty obsługi wypłaty tego świadczenia są finansowane z Funduszu Pracy.
2. Koszty obsługi, o których mowa w ust. 1, wynoszą 0,5% kwoty przeznaczonej na wypłatę świadczenia postojowego.
3. Minister właściwy do spraw pracy, na wniosek Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przekazuje w roku 2020 na wyodrębniony rachunek bankowy Zakładu Ubezpieczeń

Spółecznych środki Funduszu Pracy na wypłatę świadczenia postojowego oraz kosztów obsługi wypłaty tego świadczenia.

4. W celu zapewnienia finansowania zadań, o których mowa w ust. 1 i 2, minister właściwy do spraw pracy dokonuje zmian w planie finansowym Funduszu Pracy polegających na zwiększeniu na ten cel kosztów Funduszu i odpowiednim zmniejszeniu stanu środków Funduszu na koniec roku budżetowego.

Art. 15zx. ustawy o zmianie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. Osoba, która pobrała nienależnie świadczenie postojowe, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego.

2. Za nienależnie pobrane świadczenie postojowe uważa się świadczenie:

1) przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych oświadczeń lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą świadczenie lub odpowiednio zleceniodawcę lub zamawiającego;

2) wypłacone osobie innej niż osoba uprawniona, z przyczyn niezależnych od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

3. Odsetki, o których mowa w ust. 1, są naliczane od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu wypłaty świadczenia postojowego do dnia zwrotu.

4. Decyzji zobowiązującej do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia postojowego nie wydaje się później niż w terminie 5 lat od dnia, w którym wypłacono nienależne świadczenie postojowe.

5. Kwota nienależnie pobranego świadczenia postojowego ustalona prawomocną decyzją oraz kwoty odsetek i kosztów upomnienia ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat, licząc od dnia, w którym decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego świadczenia stała się prawomocna.

6. Kwota nienależnie pobranego świadczenia postojowego ustalona prawomocną decyzją oraz kwoty odsetek i kosztów upomnienia podlegają potrąceniu z wypłacanych świadczeń z ubezpieczeń społecznych, a jeżeli prawo do świadczeń nie istnieje – ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

7. Kwoty nienależnie pobranego świadczenia postojowego podlegają zwrotowi łącznie z odsetkami, o których mowa w ust. 1, na rachunek bankowy wskazany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 15zy. ustawy o zmianie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych informuje Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o wysokości przychodu wykazanego we wniosku, o którym mowa w art. 15zs ust. 1.
2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej informuje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o rozbieżnościach pomiędzy przychodem wykazanym we wniosku, o którym mowa w ust. 15zs ust. 1, a przychodem wykazanym dla celów podatkowych.
3. Wymiana informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, następuje w formie elektronicznej. Art. 15zz. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest uprawniony do pozyskiwania i przetwarzania danych osobowych w zakresie niezbędnym do przyznawania, ustania prawa do świadczenia postojowego i wypłacania tego świadczenia.

Art. 15zza. ustawy o zmianie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

Do zamówień na usługi lub dostawy udzielane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w związku z realizacją zadań związanych z ustalaniem prawa lub wypłatą świadczenia postojowego nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych.

Komentarz

Ustawa przewiduje jednorazową wypłatę dla osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą oraz osób wykonujących pracę na podstawie umów cywilnoprawnych (tzw. świadczenie postojowe), pod warunkiem, iż osoby te nie posiadają innego tytułu do ubezpieczeń społecznych). Świadczenie przysługiwać będzie w wysokości 80% minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w 2020 r. (2080 zł), natomiast w przypadku osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, do której mają zastosowanie przepisy dotyczące zryczałtowanego podatku dochodowego w formie karty podatkowej i która korzystała ze zwolnienia sprzedaży od podatku od towarów i usług na podstawie art. 113 ust. 1 i 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, świadczenie będzie przysługiwać w wysokości 50% minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w 2020 r. (1300 zł). Świadczenie nie będzie podlegać oskładkowaniu i opodatkowaniu.

Prawo do świadczenia będzie przysługiwać z tytułu przestoju ekonomicznego (w następstwie wystąpienia zagrożenia epidemicznego), pod warunkiem, że przychód w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku o przyznanie świadczenia był niższy od 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału, obowiązującego na dzień złożenia wniosku. Świadczenie będzie przysługiwać, jeśli osoby te rozpoczęły prowadzenie działalności przed 1 marca 2020 r. i nie zawiesiły działalności gospodarczej, a ich przychód z prowadzenia tej działalności w stosunku do poprzedniego miesiąca kalendarzowego uległ obniżeniu o co najmniej 15%. Ze względu na brak możliwości weryfikacji osiąganego przychodu, w stosunku do prowadzących działalność gospodarczą, dla których mają zastosowanie przepisy dotyczące zryczałtowanego podatku dochodowego w formie karty podatkowej i którzy korzystali ze zwolnienia sprzedaży od podatku od towarów i usług na podstawie art. 113 ust. 1 i 9 ustawy o podatku od towarów i usług, nie stosuje się wymogów spadku obrotu. Świadczenie

przysługiwać będzie także osobom, które zawiesiły prowadzenie działalności gospodarczej po 1 marca 2020 r., pod warunkiem, iż przychód z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, nie był wyższy od 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału.

Osoby wykonujące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych, tj. umów zlecenia i umowy o dzieło będą miały prawo do świadczenia postojowego, jeśli umowa cywilnoprawna została zawarta przed 1 lutego 2020 r. oraz przychód z umowy cywilnoprawnej uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, nie był wyższy od 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału. Świadczenie będzie przysługiwać co do zasady w wysokości 80% minimalnego wynagrodzenia, chyba że suma przychodów z umów cywilnoprawnych uzyskana w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe wynosi mniej niż 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w 2020 r., wówczas świadczenie postojowe będzie przysługiwać w wysokości sumy wynagrodzeń z tytułu wykonywania tych umów cywilnoprawnych.

Świadczenie będzie wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) na podstawie wniosku zainteresowanego składanego przez prowadzącego pozarolniczą działalność gospodarczą bezpośrednio do ZUS. Osoba fizyczna wykonująca umowę cywilnoprawną będzie składać wniosek do ZUS za pośrednictwem zleceniodawcy lub zamawiającego załączając m.in. kopie umów cywilnoprawnych. Ustawa przewiduje, iż wniosek powinien zostać złożony w formie dokumentu papierowego albo elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, za pomocą profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych

W celu możliwości weryfikacji przychodu osiąganego przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą ustawa przewiduje:

- obowiązek przekazania przez ZUS do Krajowej Administracji Skarbowej (KAS) informacji o zadeklarowanych we wniosku o przyznanie świadczenia postojowego przez przedsiębiorców - wysokościach osiągniętych przychodów w danym okresie;
- uprawnienie dla KAS weryfikowania i powiadamiania ZUS o wszelkich rozbieżnościach w zadeklarowanych przychodach, które będą podstawą dla ZUS wszczęcia postępowania o potwierdzenie prawidłowości przyznania prawa do świadczenia.

ZUS będzie mógł skorzystać z posiadanego uprawnienia badania prawidłowości zawartych umów cywilnoprawnych, a w konsekwencji odmowy wypłaty świadczenia jeżeli umowa nie została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych pomimo istnienia takiego obowiązku wynikającego z charakteru tej umowy.

Ustawa przewiduje, iż wnioski powinny zostać złożone najpóźniej w terminie 3 miesięcy od miesiąca w którym został zniesiony ogłoszony stan epidemii. Wypłata świadczenia

postojowego ma nastąpić niezwłocznie po wyjaśnieniu ostatniej okoliczności niezbędnej do jego przyznania.

3. DOFINANSOWANIE CZĘŚCI KOSZTÓW WYNAGRODZEŃ PRACOWNIKÓW

Art. 15zzb. ustawy o zmianie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. Starosta może, na podstawie zawartej umowy, przyznać przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników w rozumieniu art. 15g ust. 4 zdanie pierwsze oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę nakładczą lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo które wykonują pracę zarobkową na podstawie innej niż stosunek pracy na rzecz pracodawcy będącego rolniczą spółdzielnią produkcyjną lub inną spółdzielnią zajmującą się produkcją rolną, jeżeli z tego tytułu podlega obowiązkowi ubezpieczeń: emerytalnemu i rentowemu, z wyjątkiem pomocy domowej zatrudnionej przez osobę fizyczną.

3. Przez spadek obrotów gospodarczych rozumie się zmniejszenie sprzedaży towarów lub usług w ujęciu ilościowym lub wartościowym obliczone jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o przyznanie dofinansowania, w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.

4. Dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1, w przypadku spadku obrotów o:

1) co najmniej 30% – może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę 50% wynagrodzeń poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, jednak nie więcej niż 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę w rozumieniu ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, zwanego dalej „minimalnym wynagrodzeniem”, powiększonego o składki na ubezpieczenia społeczne od pracodawcy w odniesieniu do każdego pracownika;

2) co najmniej 50% – może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę 70% wynagrodzeń poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie

wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, jednak nie więcej niż 70% kwoty minimalnego wynagrodzenia, powiększonego o składki na ubezpieczenia społeczne od pracodawcy, w odniesieniu do każdego pracownika;

3) co najmniej 80% – może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę 90% wynagrodzeń poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, jednak nie więcej niż 90% kwoty minimalnego wynagrodzenia, powiększonego o składki na ubezpieczenia społeczne od pracodawcy, w odniesieniu do każdego pracownika.

5. Dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1, może być przyznane od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 10, mikroprzedsiębiorcom, małym oraz średnim przedsiębiorcom w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców na okres nie dłuższy niż 3 miesiące.

6. Rada Ministrów może, w celu przeciwdziałania COVID-19, w drodze rozporządzenia, przedłużyć okres, o którym mowa w ust. 5, mając na względzie okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii oraz skutki nimi wywołane.

7. Dofinansowanie jest wypłacane w okresach miesięcznych, po złożeniu przez przedsiębiorcę oświadczenia o zatrudnianiu w danym miesiącu pracowników objętych umową, o której mowa w ust. 1, oraz kosztach wynagrodzeń każdego z tych pracowników i należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, według stanu na ostatni dzień miesiąca, za który dofinansowanie jest wypłacane.

8. Przedsiębiorca jest obowiązany do utrzymania w zatrudnieniu pracowników objętych umową, o której mowa w ust. 1, przez okres dofinansowania oraz, po zakończeniu dofinansowania, przez okres równy temu okresowi.

9. W przypadku niedotrzymania warunku, o którym mowa w ust. 8, przedsiębiorca zwraca dofinansowanie bez odsetek, proporcjonalnie do okresu nieutrzymania w zatrudnieniu pracownika, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

10. Wniosek o dofinansowanie przedsiębiorca składa do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na swoją siedzibę lub miejsce wykonywania pracy przez pracowników w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia naboru przez dyrektora powiatowego urzędu pracy. We wniosku o przyznanie dofinansowania przedsiębiorca oświadcza o:

1) wystąpieniu u przedsiębiorcy spadku obrotów gospodarczych w wysokości, o której mowa w ust. 4, w związku z zaistnieniem okoliczności, o których mowa w ust. 1;

2) braku przesłanek do ogłoszenia upadłości przedsiębiorcy, o których mowa w art. 11 lub art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe;

3) niezaleganiu w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca trzeciego kwartału 2019 r.;

- 4) posiadaniu statusu mikroprzedsiębiorcy, małego albo średniego przedsiębiorcy;
  - 5) zatrudnianiu pracowników objętych wnioskiem;
  - 6) wysokości wynagrodzenia każdego z pracowników objętych wnioskiem i należnych od tego wynagrodzenia składek na ubezpieczenia społeczne;
  - 7) numerze rachunku bankowego albo numerze rachunku prowadzonego w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej właściwego dla prowadzonej działalności gospodarczej.
11. Oświadczenia, o których mowa w ust. 7 i 10, są składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.
12. Przedsiębiorca nie może otrzymać dofinansowania w części, w której te same koszty zostały albo zostaną sfinansowane z innych środków publicznych.

Komentarz

Ustawa przewidziała wsparcie przedsiębiorców w formie dofinansowania części kosztów wynagrodzeń pracowników danego przedsiębiorcy oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne – w przypadku mikro-, małych i średnich przedsiębiorców zatrudniających pracowników. Dofinansowanie będzie mogło zostać przyznane zarówno na pracowników, jak i odpowiednio na osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę nakładczą lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą – Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo które wykonują pracę zarobkową na podstawie innej niż stosunek pracy na rzecz pracodawcy będącego rolniczą spółdzielnią produkcyjną lub inną spółdzielnią zajmującą się produkcją rolną, jeżeli z tego tytułu podlega obowiązkowi ubezpieczeń: emerytalnemu i rentowemu, z wyjątkiem pomocy domowej zatrudnionej przez osobę fizyczną.

Dofinansowanie będzie mogło zostać przyznane w przypadku spadku obrotów rozumianych jako zmniejszenie sprzedaży towarów lub usług w ujęciu ilościowym lub wartościowym obliczone jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o przyznanie dofinansowania, w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.

W przypadku przedsiębiorców zatrudniających pracowników dofinansowanie będzie obejmowało część kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne (należnych zarówno od pracowników, jak i przedsiębiorcy będącego pracodawcą). Przedsiębiorca będzie mógł wystąpić o dofinansowanie wynagrodzeń wszystkich pracowników, jak też tylko części z nich;

Wysokość dofinansowania została uzależniona od wartości spadku obrotów (ust. 4). Ustawa przewidziała, iż dofinansowanie będzie obejmowało okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Dofinansowanie będzie wypłacane w okresach miesięcznych, po złożeniu przez przedsiębiorcę oświadczenia o zatrudnieniu w danym miesiącu pracowników objętych umową, według stanu na ostatni dzień miesiąca, za który dofinansowanie będzie wypłacane. Przedsiębiorca będzie obowiązany do utrzymania w zatrudnieniu pracowników objętych umową przez okres dofinansowania oraz okres równy temu okresowi, po zakończeniu dofinansowania. W przypadku niedotrzymania tego warunku będzie zobowiązany do zwrotu dofinansowania (bez odsetek), proporcjonalnie do okresu nieutrzymania w zatrudnieniu pracownika, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

Wnioski o dofinansowanie przedsiębiorca będzie składał do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na swoją siedzibę lub miejsce wykonywania pracy przez pracowników w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia naboru przez dyrektora powiatowego urzędu pracy. Warunki formalne stawiane przedsiębiorcy:

- 1) wystąpienie u przedsiębiorcy spadku obrotów gospodarczych w określonej wysokości (ust.4) w związku z COVID-19
- 2) brak przesłanek do ogłoszenia upadłości przedsiębiorcy, o których mowa w art. 11 lub art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe;
- 3) niezaleganie w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca trzeciego kwartału 2019 r.;
- 4) status mikroprzedsiębiorcy, małego albo średniego przedsiębiorcy;

Treść oświadczeń składanych we wniosku określa ust. 10 Ustawy.

4. DOFINANSOWANIE CZĘŚCI KOSZTÓW PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Art. 15zcc. ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. Starosta może, na podstawie zawartej umowy, przyznać przedsiębiorcy będącemu osobą fizyczną niezatrudniającemu pracowników, dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19.

2. Przez spadek obrotów gospodarczych rozumie się zmniejszenie sprzedaży towarów lub usług w ujęciu ilościowym lub wartościowym obliczone jako stosunek łącznych obrotów w

ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o przyznanie dofinansowania, w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.

3. Dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1, w przypadku spadku obrotów o:

1) co najmniej 30% – może być przyznane w wysokości 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia miesięcznie, 2) co najmniej 50% – może być przyznane w wysokości 70% kwoty minimalnego wynagrodzenia miesięcznie,

3) co najmniej 80% – może być przyznane w wysokości 90% kwoty minimalnego wynagrodzenia miesięcznie

na okres nie dłuższy niż 3 miesiące.

4. Rada Ministrów może, w celu przeciwdziałania COVID-19, w drodze rozporządzenia, przedłużyć okres, o którym mowa w ust. 3, mając na względzie okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii oraz skutki nimi wywołane.

5. Dofinansowanie, o którym mowa w ust. 3, jest wypłacane w okresach miesięcznych, po złożeniu przez przedsiębiorcę oświadczenia o prowadzeniu działalności w danym miesiącu, za który dofinansowanie jest wypłacane.

6. Przedsiębiorca jest obowiązany do prowadzenia działalności gospodarczej przez okres, na który przyznane zostało dofinansowanie, oraz, po zakończeniu dofinansowania, przez okres równy temu okresowi.

7. Dofinansowanie wykorzystanie niezgodnie z przeznaczeniem podlega zwrotowi, bez odsetek, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

8. Wniosek o dofinansowanie przedsiębiorca składa do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności gospodarczej w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia naboru przez dyrektora powiatowego urzędu pracy. We wniosku o przyznanie dofinansowania przedsiębiorca oświadcza o:

1) wystąpieniu u przedsiębiorcy spadku obrotów gospodarczych w wysokości, o której mowa w ust. 3, w związku z zaistnieniem okoliczności, o których mowa w ust. 1;

2) braku przesłanek do ogłoszenia upadłości przedsiębiorcy, o których mowa w art. 11 lub art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe;

3) niezaleganiu w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca trzeciego kwartału 2019 r.;

- 4) przeznaczeniu dofinansowania na koszty prowadzenia działalności gospodarczej;
  - 5) numerze rachunku bankowego albo numerze rachunku prowadzonego w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej właściwego dla prowadzonej działalności gospodarczej.
9. Oświadczenia, o których mowa w ust. 5 i 8, przedsiębiorca składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.
10. Przedsiębiorca nie może otrzymać dofinansowania w części, w której te same koszty prowadzenia działalności gospodarczej zostały albo zostaną sfinansowane z innych środków publicznych

Komentarz

W przypadku przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną niezatrudniającego pracowników dofinansowanie będzie:

- 1) obejmowało część kosztów prowadzenia przez niego działalności;
- 2) mogło zostać przyznane, gdy spadek obrotów wyniesie:
  - a) co najmniej 30% – w wysokości 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie,
  - b) co najmniej 50% – w wysokości 70% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie,
  - c) co najmniej 80% – w wysokości 90% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie
- 3) przyznawane na okres nie dłuższy niż 3 miesiące.

Dofinansowanie będzie wypłacane w okresach miesięcznych, po złożeniu przez przedsiębiorcę oświadczenia o prowadzeniu działalności w danym miesiącu, za który dofinansowanie będzie wypłacane.

Przedsiębiorca będzie obowiązany do prowadzenia działalności gospodarczej przez okres, na który przyznane zostało dofinansowanie, zaś w przypadku niewywiązania się z tego warunku będzie obowiązany do zwrotu otrzymanego dofinansowania w kwocie proporcjonalnej do okresu nieprowadzenia działalności gospodarczej w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty. Nie jest przewidziane naliczanie odsetek od kwoty należnej do zwrotu.

Wniosek o dofinansowanie wraz z wymaganymi dokumentami przedsiębiorca będzie składał do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności

gospodarczej w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia naboru przez dyrektora powiatowego urzędu pracy.

5. CZAS PRACY

Art. 15zf. ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. U pracodawcy, u którego wystąpił spadek obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 i który nie zalega w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca trzeciego kwartału 2019 r., dopuszczalne jest:

1) ograniczenie nieprzerwanego odpoczynku, o którym mowa w art. 132 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, do nie mniej niż 8 godzin, i nieprzerwanego odpoczynku, o którym mowa w art. 133 § 1 tej ustawy, do nie mniej niż 32 godzin, obejmującego co najmniej 8 godzin nieprzerwanego odpoczynku dobowego;

2) zawarcie porozumienia o wprowadzeniu systemu równoważnego czasu pracy, w którym jest dopuszczalne przedłużenie dobowego wymiaru czasu pracy, nie więcej jednak niż do 12 godzin, w okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 12 miesięcy. Przedłużony dobowy wymiar czasu pracy jest równoważony krótszym dobowym wymiarem czasu pracy w niektórych dniach lub dniami wolnymi od pracy;

3) zawarcie porozumienia o stosowaniu mniej korzystnych warunków zatrudnienia pracowników niż wynikające z umów o pracę zawartych z tymi pracownikami, w zakresie i przez czas ustalone w porozumieniu.

2. Przez spadek obrotów gospodarczych, o którym mowa w ust. 1, rozumie się sprzedaż towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym:

1) nie mniej niż o 15%, obliczony jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego lub

2) nie mniej niż 25% obliczony jako stosunek obrotów z dowolnie wskazanego miesiąca kalendarzowego, przypadającego po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku, o którym mowa w ust.1, w porównaniu do obrotów z miesiąca poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni

kalendaryzacyjnych, w przypadku gdy okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, w zakresie odpoczynku, o którym mowa w art. 132 § 1 ustawy dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, pracownikowi przysługuje równoważny okres odpoczynku w wymiarze różnicy między 11 godzinami a liczbą godzin krótszego wykorzystanego przez pracownika okresu odpoczynku. Równoważnego okresu odpoczynku pracodawca udziela pracownikowi w okresie nie dłuższym niż 8 tygodni.

4. Porozumienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, a także porozumienie, o którym mowa w pkt 3, zawiera pracodawca oraz:

1) organizacje związkowe reprezentatywne w rozumieniu art. 253 ust. 1 lub ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, z których każda zrzesza co najmniej 5% pracowników zatrudnionych u pracodawcy, albo

2) organizacje związkowe reprezentatywne w rozumieniu art. 253 ust. 1 lub ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych – jeżeli u pracodawcy nie działają reprezentatywne zakładowe organizacje związkowe zrzeszające co najmniej 5% pracowników zatrudnionych u pracodawcy, albo

3) zakładowa organizacja związkowa – jeżeli u pracodawcy działa jedna organizacja związkowa, albo

4) przedstawiciele pracowników, wyłonieni w trybie przyjętym u danego pracodawcy – jeżeli u pracodawcy nie działa zakładowa organizacja związkowa; w przypadku trudności w przeprowadzeniu wyborów przedstawicieli pracowników z powodu COVID19, w szczególności wywołanych nieobecnością pracowników, trwającym przestojem lub wykonywaniem przez część pracowników pracy zdalnej, porozumienie to może być zawarte z przedstawicielami pracowników wybranymi przez pracowników uprzednio dla innych celów przewidzianych w przepisach prawa pracy.

5. Pracodawca przekazuje kopię porozumienia właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy w terminie 5 dni roboczych od dnia zawarcia porozumienia. W przypadku gdy pracownicy zatrudnieni u pracodawcy byli objęci ponadzakładowym układem zbiorowym pracy, okręgowy inspektor pracy przekazuje informacje o porozumieniu w sprawie wprowadzenia systemu równoważnego czasu pracy lub o stosowaniu mniej korzystnych warunków zatrudnienia pracowników niż wynikające z umów o pracę zawartych z tymi pracownikami, do rejestru ponadzakładowych układów pracy.

6. W zakresie i przez czas określony w porozumieniu w sprawie wprowadzenia systemu równoważnego czasu pracy lub o stosowaniu mniej korzystnych warunków zatrudnienia pracowników niż wynikające z umów o pracę zawartych z tymi pracownikami nie stosuje się wynikających z ponadzakładowego układu zbiorowego pracy oraz z zakładowego układu zbiorowego pracy warunków umów o pracę i innych aktów stanowiących podstawę nawiązania stosunku pracy.

7. Wymogu, o którym mowa w ust. 1, w zakresie niezalegania w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy, nie stosuje się do pracodawcy będącego przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców w przypadku, gdy:

a) zadłużony przedsiębiorca zawarł umowę z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych lub otrzymał decyzję urzędu skarbowego w sprawie spłaty zadłużenia i terminowo opłaca raty lub korzysta z odroczenia terminu płatności albo

b) zaleganie w regulowaniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Pracy powstało w okresie spadku obrotów gospodarczych, o którym mowa w pkt 1, a przedsiębiorca dołączył do wniosku o przyznanie świadczeń plan spłaty zadłużenia uprawdopodobniający poprawę kondycji finansowej przedsiębiorcy i pełną spłatę zaległości w regulowaniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Pracy, wraz z kopią wniosku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o rozłożenie na raty należności z tytułu tych składek lub o odroczenie płatności tych składek.

Komentarz

Rozwiązania mają na celu umożliwić pracodawcom bardziej elastyczne zasady ustalania pracownikom czasu pracy, a także umożliwić – w porozumieniu ze związkami zawodowymi, działającymi u pracodawców lub z przedstawicielami pracowników, gdy organizacje związkowe u pracodawców nie działają – modyfikację warunków zatrudnienia kształtowanych umowami o pracę pracowników. Zmiany polegają na wprowadzeniu dla pracodawców dotkniętych skutkami rozprzestrzeniania się wirusa COVID-19 możliwości:

- ograniczenia nieprzerwanego odpoczynku dobowego do nie mniej niż 8 godzin (w miejsce wymaganych w Kodeksie pracy co najmniej 11 godzin) i nieprzerwanego odpoczynku tygodniowego do nie mniej niż 32 godzin (w miejsce wymaganych w Kodeksie pracy co najmniej 35 godzin);
- zawarcia porozumienia o wprowadzeniu systemu równoważnego czasu pracy, w którym jest dopuszczalne przedłużenie dobowego wymiaru czasu pracy, nie więcej jednak niż do 12 godzin – bez konieczności spełnienia przesłanek do wprowadzenia tego systemu czasu pracy, o których mowa w art. 135 § 1 Kodeksu pracy, w dłuższym okresie rozliczeniowym niż wynikający z art. 135 § 1 Kodeksu pracy, tj. nieprzekraczającym 12 miesięcy (podczas gdy Kodeks pracy pozwala na stosowanie 1-miesięcznego okresu, z możliwością przedłużenia do 12 miesięcy, ale w szczególnym trybie);
- zawarcia porozumienia o stosowaniu mniej korzystnych warunków zatrudnienia pracowników niż wynikające z umów o pracę zawartych z tymi pracownikami, w zakresie i przez czas ustalone w porozumieniu – takie rozwiązanie przewiduje art. 231a Kodeksu pracy, ale dotyczyć ono może tylko pracodawcy nieobjętego układem zbiorowym pracy lub zatrudniającego mniej niż 20 pracowników.

6. SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

ODROCZENIE LUB ROZŁOŻENIE NA RATY

Art. 15zb. ustawy o zmianie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

W przypadku odroczenia terminu płatności lub rozłożenia na raty, o którym mowa w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, dotyczącego należności z tytułu składek należnych za okres od 1 stycznia 2020 r., na podstawie wniosku złożonego w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii albo w okresie 30 dni następujących po ich odwołaniu, nie nalicza się opłaty prolongacyjnej, o której mowa w art. 29 ust. 4.

Komentarz

Możliwość odroczenia terminu płatności należności z tytułu składek oraz rozłożenia należności na raty ze względów gospodarczych lub innych przyczyn zasługujących na uwzględnienie nie jest instytucją nową. Wspomniana możliwość regulowana jest w art. 29 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Wspomniany przepis przewiduje jednak, iż w przypadku odroczenia terminu płatności bądź rozłożenia należności na raty, ZUS ustala opłatę prolongacyjną na zasadach i w wysokości przewidzianej w ustawie – Ordynacja podatkowa dla podatków stanowiących dochód budżetu państwa. Tarcza Antykryzysowa zwolniła z konieczności uiszczania opłaty prolongacyjnej przez przedsiębiorców, którzy zawrą umowy o odroczenie terminu płatności składek lub umowy o rozłożenie należności na raty z powodu trudności w opłaceniu należności z tytułu składek należnych za okres od stycznia 2020 r. do poboru których zobowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

7. SKŁADKI NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

ZWOLNIENIE

Art. 31zo. ustawy o zmianie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. Na wniosek płatnika składek, który na dzień 29 lutego 2020 r. zgłosił do ubezpieczeń społecznych mniej niż 10 ubezpieczonych, zwalnia się z obowiązku opłacenia nieopłaconych należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Emerytur Pomostowych, należne za okres od dnia 1 marca 2020 r.

do dnia 31 maja 2020 r., wykazanych w deklaracjach rozliczeniowych złożonych za ten okres, jeżeli był zgłoszony jako płatnik składek przed dniem 1 lutego 2020 r.

2. Na wniosek płatnika składek, będącego osobą prowadzącą pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266 i 321), zwanej dalej „osobą prowadzącą pozarolniczą działalność”, opłacającego składki wyłącznie na własne ubezpieczenia społeczne lub ubezpieczenie zdrowotne, zwalnia się z obowiązku opłacenia nieopłaconych należności z tytułu składek na jego obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wypadkowe, dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy, należne za okres od dnia 1 marca 2020 r. do dnia 31 maja 2020 r., jeżeli prowadził działalność przed 1 lutego 2020 r. i **przychód z tej działalności w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w pierwszym miesiącu, za który jest składany wniosek o zwolnienie z opłacania składek, o którym mowa w art. 31zp ust. 1, nie był wyższy niż 300% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2020 r.**

3. Na wniosek duchownego będącego płatnikiem składek zwalnia się z obowiązku opłacenia nieopłaconych należności z tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz wypadkowe, dobrowolne ubezpieczenie chorobowe oraz na ubezpieczenie zdrowotne należne z tytułu bycia duchownym, za okres od dnia 1 marca 2020 r. do dnia 31 maja 2020 r.

4. W przypadku osoby prowadzącej pozarolniczą działalność, osoby z nią współpracującej i osoby duchownej zwolnieniu z obowiązku opłacania podlegają należności z tytułu składek ustalone od obowiązującej ją najniższej podstawy wymiaru tych składek.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do osoby wykonującej pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia i osoby z nią współpracującej, dla której podstawę wymiaru składek stanowi zadeklarowana kwota.”,

Art. 31zp. ustawy o zmianie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. Wniosek o zwolnienie z obowiązku opłacania należności z tytułu składek, o których mowa w art. 31zo, należnych za okres od dnia 1 marca 2020 r. do dnia 31 maja 2020 r., zwany dalej „wnioskiem o zwolnienie z opłacania składek”, płatnik składek przekazuje do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, nie później niż do dnia 30 czerwca 2020 r.

2. Wniosek o zwolnienie z opłacania składek zawiera:

1) dane płatnika składek:

a) imię i nazwisko, nazwę skróconą;

b) numer NIP i REGON, a jeżeli płatnikowi składek nie nadano tych numerów lub jednego z nich – numer PESEL lub serię i numer dowodu osobistego albo paszportu, c) adres do korespondencji;

2) oświadczenie płatnika składek, o którym mowa w art. 31zo ust. 2, potwierdzające uzyskanie **w pierwszym miesiącu, za który jest składany wniosek o zwolnienie z opłacania składek** przychodu z działalności nie wyższego niż 300% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2020 r.;"

3) inne informacje niezbędne do umorzenia składek;

4) podpis wnioskodawcy.

3. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, płatnik składek składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. W oświadczeniu jest zawarta klauzula następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

4. Wniosek o zwolnienie z opłacania składek może być złożony w formie dokumentu papierowego albo elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, za pomocą profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 31zq. ustawy o zmianie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. Za marzec, kwiecień i maj 2020 r. płatnik składek zobowiązany jest przysyłać deklaracje rozliczeniowe lub imienne raporty miesięczne na zasadach i w terminach określonych w przepisach ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, chyba że zgodnie z tymi przepisami zwolniony jest z obowiązku ich składania.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zwalnia z obowiązku opłacania należności z tytułu składek, o których mowa w art. 31zo, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia przestania deklaracji rozliczeniowej lub imiennych raportów miesięcznych należnych za ostatni miesiąc wskazany we wniosku o zwolnienie z opłacania składek, a w przypadku gdy płatnik składek zwolniony jest z obowiązku ich składania – w terminie nie dłuższym niż 30 dni od terminu, w którym powinna być opłacona składka za ostatni miesiąc wskazany we wniosku o zwolnienie z opłacania składek.

3. Warunkiem zwolnienia z obowiązku opłacania należności z tytułu składek, o których mowa w art. 31zo, jest przestanie deklaracji rozliczeniowych lub imiennych raportów miesięcznych należnych za marzec, kwiecień i maj 2020 r. nie później niż do dnia 30 czerwca 2020 r., chyba że płatnik składek zwolniony jest z obowiązku ich składania.

4. Zwolnieniu z obowiązku opłacania podlegają należności z tytułu składek, o których mowa w art. 31zo, znane na dzień rozpatrzenia wniosku o zwolnienie z opłacania składek.

5. Zakład Ubezpieczeń Społecznych informuje płatnika składek o zwolnieniu z obowiązku opłacania należności z tytułu składek, o których mowa w ust. 2.

6. W przypadku płatnika składek, który utworzył profil informacyjny w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, informacja o której mowa w ust. 5, udostępniana jest wyłącznie na tym profilu.

7. Odmowa zwolnienia z obowiązku opłacania należności z tytułu składek, o których mowa w art. 31zo, następuje w drodze decyzji.

8. Od decyzji o odmowie zwolnienia z obowiązku opłacania należności z tytułu składek, o której mowa w ust. 7, płatnikowi składek przysługuje prawo do wniesienia wniosku do Prezesa Zakładu o ponowne rozpatrzenie sprawy, na zasadach dotyczących decyzji wydanej w pierwszej instancji przez ministra. Do wniosku stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego dotyczące odwołań od decyzji oraz ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo postępowania przed sądami administracyjnymi.

Art. 31zr. ustawy o zmianie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

Informacja o składkach na ubezpieczenie emerytalne osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących oraz duchownych, zwolnionych z obowiązku ich opłacania, ewidencjonowana jest na koncie ubezpieczonego, o którym mowa w art. 40 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jako składka wpłacona.

Art. 31zs. ustawy o zmianie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. W przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących oraz duchownych, jeżeli przepisy uzależniają prawo lub wysokość świadczeń z ubezpieczeń społecznych od opłacenia składek, składki na ubezpieczenia społeczne, o których mowa w art. 31zo, zwolnione z obowiązku ich opłacania traktuje się jak składki opłacone.

2. Osoba prowadząca pozarolniczą działalność i osoba z nią współpracująca oraz duchowny zachowuje prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa jeżeli podlegała ubezpieczeniu chorobowemu w dniu 1 lutego 2020 r.

3. Osoba, której składki na ubezpieczenie zdrowotne zostały zwolnione z obowiązku ich opłacania zachowuje prawo do świadczeń określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Art. 31zt. ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

Obsługa przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych zwolnienia z obowiązku opłacania składek, o których mowa w art. 31zo, realizowana jest w trybie umorzenia składek.

Art. 31zu. ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych informuje Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o wysokości przychodu wykazanego we wniosku o zwolnienie z opłacania składek.

2. Szef Krajowej Administracji Skarbowej informuje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o rozbieżnościach pomiędzy przychodem wykazanym we wniosku o zwolnienie z opłacania składek a przychodem wykazanym dla celów podatkowych.

3. Wymiana informacji, o których mowa w ust. 1 i 2, następuje w formie elektronicznej.

4. W przypadku gdy zostanie stwierdzone, że rozbieżności, o których mowa w ust. 2, są wynikiem wprowadzenia w błąd Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, płatnik składek zobowiązany jest do opłacenia należności z tytułu składek, o których mowa w art. 31zo, za marzec, kwiecień i maj 2020 r., wraz z odsetkami za zwłokę, w terminie 30 dni od otrzymania decyzji o obowiązku opłacenia tych składek, wraz z odsetkami za zwłokę. Do decyzji o obowiązku opłacenia składek stosuje się odpowiednio art. 31zq ust. 8.

5. W przypadku nie opłacenia w terminie należności z tytułu składek, o których mowa w ust. 4, należności te podlegają przymusowemu dochodzeniu na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Art. 31zx. ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

Przychody z tytułu zwolnienia z obowiązku opłacania należności z tytułu składek, o których mowa w art. 31zo, nie stanowią przychodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Art. 31zy. ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

Rada Ministrów może w celu przeciwdziałania COVID-19, w drodze rozporządzenia, określać inne okresy zwolnienia z tytułu nieopłaconych składek niż określone w art. 31zo ust. 1–3, mając na względzie okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii oraz skutki nimi wywołane.

Komentarz

Zgodnie z ustawą przepis art. 15zb wchodzi w życie z mocą od dnia 7 lutego 2020 r.

Ustawa przewidziała zwolnienie przedsiębiorców z płacenia składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Emerytur Pomostowych (płatnik składek, który na dzień 29 lutego 2020 r. zgłosił do ubezpieczeń społecznych mniej niż 10 ubezpieczonych) bądź składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe, wypadkowe, dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy (osoba prowadzącą pozarolniczą działalność opłacająca składki wyłącznie na własne ubezpieczenia społeczne lub ubezpieczenie zdrowotne).

Warunkiem umożliwiającym zwolnienie jest prowadzenie działalności gospodarczej przed dniem 1 lutego 2020 r. W przypadku osób prowadzących działalność gospodarczą i opłacających składki wyłącznie za siebie, zwolnienie z tytułu składek będzie przysługiwać, jeśli przychód z tej działalności uzyskany **w pierwszym miesiącu, za który jest składany wniosek o zwolnienie z opłacania składek** nie był wyższy niż 300% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2020 r.

Okres tych 3 miesięcy będzie uwzględniony w prawie do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinnej oraz w wysokości przyszłej emerytury, gdyż składki zostaną zewidencjonowane na kontach ubezpieczonych. Za marzec, kwiecień i maj 2020 r. płatnik składek zobowiązany jest przysyłać deklaracje rozliczeniowe lub imienne raporty miesięczne na zasadach i w terminach określonych w przepisach ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, chyba że zgodnie z tymi przepisami zwolniony jest z obowiązku ich składania. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zwalnia z obowiązku opłacania należności z tytułu składek w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia przesłania deklaracji rozliczeniowej lub imiennych raportów miesięcznych należnych za ostatni miesiąc wskazany we wniosku o zwolnienie z opłacania składek, a w przypadku gdy płatnik składek zwolniony jest z obowiązku ich składania – w terminie nie dłuższym niż 30 dni od terminu, w którym powinna być opłacona składka za ostatni miesiąc wskazany we wniosku o zwolnienie z opłacania składek. Warunkiem zwolnienia z obowiązku opłacania należności z tytułu składek jest przesłanie deklaracji rozliczeniowych lub imiennych raportów miesięcznych należnych za marzec, kwiecień i maj 2020 r. nie później niż do dnia 30 czerwca 2020 r., chyba że płatnik składek zwolniony jest z obowiązku ich składania.

W przypadku osób prowadzących działalność gospodarczą, które podlegają dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu i w marcu 2020 r. opłaciły składkę na ubezpieczenie chorobowe, przyjęto zasadę ciągłości tego ubezpieczenia, ze względu na zwolnienie z opłacania składek na ubezpieczenia społeczne. Oznacza to, że osoby te zachowają prawo do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego w przypadku zaistnienia określonego ryzyka (choroba, opieka nad dzieckiem). Analogicznie jak przy ubezpieczeniu chorobowym, zasadę ciągłości stosuje się w przypadku zwolnienia ze składek na ubezpieczenia zdrowotne.

8. ZASIŁEK OPIEKUŃCZY DLA UBEZPIECZONEGO

Art. 4. ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych

1. W przypadku zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły lub innej placówki, do których uczęszcza dziecko albo niemożności sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna z powodu COVID-19, ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad:

- 1) dzieckiem, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 645 i 1590 oraz z 2020 r. poz. 60)
- 2) dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do ukończenia 18 lat albo dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego.

– przysługuje dodatkowy zasiłek opiekuńczy przez okres nie dłuższy niż 14 dni.

1a. W przypadku zamknięcia szkoły, ośrodka rewalidacyjno - wychowawczego, ośrodka wsparcia, warsztatu terapii zajęciowej lub innej placówki pobytu dziennego o podobnym charakterze z powodu COVID-19, do których uczęszcza dorosła osoba niepełnosprawna, ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dorosłą osobą niepełnosprawną, przysługuje dodatkowy zasiłek opiekuńczy przez okres nie dłuższy niż 14 dni.

2. Dodatkowy zasiłek opiekuńczy przyznawany jest w trybie i na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w ust. 1 pkt 1, i nie wlicza się do okresu, o którym mowa w art. 33 ust. 1 tej ustawy. Za okres pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego, zasiłek, o którym mowa w art. 32 ust. 1 tej ustawy, nie przysługuje.

3. Rada Ministrów może, w celu przeciwdziałania COVID-19, w drodze rozporządzenia, określić dłuższy okres pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego niż wskazany w ust. 1 i 1a lub, biorąc pod uwagę okres na jaki zostały zamknięte żłobki, kluby dziecięce, przedszkola, szkoły, placówki pobytu dziennego oraz inne placówki lub okres niemożności sprawowania opieki przez nianie lub opiekunów dziennych.

Art. 81. ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

Do osób, które na dzień wejścia w życie niniejszej ustawy nie skorzystały w całości z dodatkowego zasiłku opiekuńczego, przepis art. 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych stosuje się w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 83. ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

Do okresu, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, nie wlicza się dotychczas wykorzystanego okresu dodatkowego zasiłku opiekuńczego na podstawie art. 4 ust. 1 tej ustawy w brzmieniu dotychczasowym.

Komentarz

Ustawa przyznaje kolejny dodatkowy zasiłek opiekuńczy dla ubezpieczonego zwolnionego od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem w wieku do ukończenia 8 lat w wymiarze 14 dni. Do okresu kolejnych 14 dni nie wlicza się dotychczas wykorzystanego okresu dodatkowego zasiłku opiekuńczego. Ustawa rozszerzyła krąg osób uprawnionych do dodatkowego zasiłku opiekuńczego o ubezpieczonych zwolnionych od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do ukończenia 18 lat albo orzeczeniem o niepełnosprawności w przypadku zamknięcia placówki, do której uczęszcza dziecko.

Ponadto, w związku z zawieszeniem działalności placówek dziennego pobytu: warsztatów terapii zajęciowej, ośrodków dziennego pobytu, środowiskowych domów samopomocy lub innych placówek (np. ośrodka rewalidacyjno-edukacyjno-wychowawczego), może pojawić się problem związany ze sprawowaniem opieki i niesieniem pomocy osobom niepełnosprawnym. W związku z tym ustawa przewidziała prawo do dodatkowego zasiłku opiekuńczego ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dorosłą osobą niepełnosprawną.

Dodatkowo prawo do zasiłku opiekuńczego przysługuje w przypadku niemożności sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna. Osoby te zgodnie z ustawą o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 sprawują, obok żłobka i klubu dziecięcego, opiekę nad najmłodszymi dziećmi. Zasadne jest więc, aby w sytuacji braku możliwości sprawowania przez nie opieki zostało przyznane prawo do zasiłku opiekuńczego.

Maksymalny okres przysługiwania zasiłku wynosi 14 dni; okres ten nie może być łączony z okresem pobierania innych zasiłków związanych ze sprawowaniem opieki nad innym członkiem rodziny. Rada Ministrów w formie rozporządzenia będzie mogła wydłużyć okres 14 dni pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego.

9. RAPORTOWANIE UMÓW O DZIEŁO

Art. 22. ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 266 i 321) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 36 dodaje się ust. 17 w brzmieniu:

„17. Płatnik składek lub osoba fizyczna zlecająca dzieło informuje Zakład o zawarciu każdej umowy o dzieło, jeżeli umowa taka zawarta zostanie z osobą, z którą nie pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy nie wykonuje pracy na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy, w terminie 7 dni od dnia zawarcia tej umowy.”;

2) w art. 45 w ust. 1 po pkt 1a dodaje się pkt 1b w brzmieniu:

„1b) ewidencjonuje się informacje dotyczące zawartych umów o dzieło, o których mowa w art. 36 ust. 17;”;

3) w art. 49 w ust. 2 w pkt 8 po wyrazach „raportów informacyjnych” dodaje się przecinek i dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) informacji o zawartych umowach o dzieło, o których mowa w art. 36 ust. 17”;

4) w art. 50 w ust. 17 w pkt 4 w lit. f po wyrazach „do świadczenia” dodaje się średnik i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) dotyczące umów o dzieło, o których mowa w art. 36 ust. 17”.

Komentarz

Przedsiębiorcy chętnie zawierają umowy o dzieło, przede wszystkim z dwóch powodów:

- 1) umowy o dzieło co do zasady nie są objęte systemem ubezpieczeń społecznych (wyjątek: umowa o dzieło z własnym pracownikiem)
- 2) umów o dzieło nie dotyczy nowelizacja ustawy z 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, która wprowadziła minimalną stawkę godzinową dla osób świadczących usługi lub przyjmujących zlecenie.

W ostatnich latach diametralnie zmienił się sposób interpretacji przez ZUS oraz sądy zajmujące się rozpoznawaniem spraw z zakresu ubezpieczeń pojęcia dzieła. Istotą sporu pomiędzy przedsiębiorcami a Zakładem Ubezpieczeń Społecznych jest rozumienie pojęcia samego „dzieła”. Ponieważ jednak umowy o dzieło nie podlegały dotychczas zgłoszeniu do ZUS, ich istnienie i zasadność ZUS weryfikował dopiero na etapie kontroli. Celem zmiany jest ułatwienie ZUS weryfikowania istnienia obowiązku ubezpieczeń społecznych osób wykonujących umowy o dzieło.

10. ORZECZENIE O NIEZDOLNOŚCI DO PRACY

Art. 15zc. ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. Z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, orzeczenie o:

- 1) częściowej niezdolności do pracy,
- 2) całkowitej niezdolności do pracy,
- 3) całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji,
- 4) niezdolności do samodzielnej egzystencji

– wydane na czas określony na podstawie odpowiednio przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53 i 252), ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1455, 1622, 1818 i 2473), ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1205), ustawy z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (Dz. U. z 2013 r. poz. 737 oraz z 2018 r. poz. 2245), ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2018 r. poz. 276 oraz z 2019 r. poz. 752 i 2020), ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2020 r. poz. 203 i 252), ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1373 oraz z 2020 r. poz. 752), ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. poz. 1622, 2473 i 252), którego ważność upływa w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii albo w okresie 30 dni następujących po ich odwołaniu, zachowuje ważność przez okres kolejnych 3 miesięcy od dnia upływu terminu jego ważności, w przypadku złożenia wniosku o ustalenie uprawnień do świadczenia na dalszy okres przed upływem terminu ważności tego orzeczenia.

2. Z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 orzeczenie o okolicznościach uzasadniających ustalenie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego, wydane na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, którego ważność upływa w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii albo w okresie 30 dni następujących po ich odwołaniu, zachowuje ważność przez okres kolejnych 3 miesięcy od dnia upływu terminu ważności tego orzeczenia, jednak nie dłużej niż przez okres, o którym mowa w art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, w przypadku złożenia wniosku o ustalenie uprawnień do świadczenia na dalszy okres, przed upływem terminu ważności tego orzeczenia.

3. Prawo do świadczeń uzależnionych od stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji ulega wydłużeniu do końca miesiąca kalendarzowego, w którym

upłynie wydłużony zgodnie z ust. 1 termin ważności tego orzeczenia, bez konieczności wydania w tej sprawie decyzji.

4. Na zasadach określonych w ust. 3 wydłużeniu ulega również termin ważności książki inwalidy wojennego (wojskowego), legitymacji osoby represjonowanej, legitymacji emeryt-rencisty oraz emeryta-rencisty wojskowego, wydanej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jeżeli w dokumencie tym określono termin jego ważności.

5. Zasady określone w ust. 1–3 mają odpowiednie zastosowanie do orzeczeń, których termin ważności upłynął przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jeśli wniosek o ustalenie uprawnień do świadczenia na dalszy okres został złożony przed upływem terminu ważności tego orzeczenia i nowe orzeczenie nie zostało wydane przed dniem wejścia w życie ustawy.

6. Zasady określone w ust. 1, 3 i 5 mają zastosowanie do orzeczeń wojskowych komisji lekarskich wydanych na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

7. Jeżeli w wyniku późniejszego wydania orzeczenia, o którym mowa w ust. 1, okaże się, że w okresie, w którym nastąpiło wydłużenie prawa do świadczenia zgodnie z ust. 3, przysługiwało prawo do tego świadczenia w wyższej wysokości, świadczenie przysługuje w odpowiednio podwyższonej wysokości od miesiąca, w którym powstało prawo do jego podwyższenia.

8. Rada Ministrów może, w celu przeciwdziałania COVID-19, w drodze rozporządzenia, określać dłuższe okresy ważności orzeczeń, niż wskazane w ust. 1 i 2, mając na względzie okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii oraz skutki nimi wywołane.

9. W przypadku wydłużenia okresu w trybie ust. 8, przepisy ust. 3–7 stosuje się odpowiednio.

Komentarz

Ustawa przewiduje wydłużenie terminu ważności orzeczeń o częściowej niezdolności do pracy, o całkowitej niezdolności do pracy, o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji, o niezdolności do samodzielnej egzystencji, o okolicznościach uzasadniających ustalenie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego, wydanych przez lekarzy orzeczników i komisje lekarskie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na czas określony, stanowiących podstawę do przyznania świadczenia, których ważność upływa w terminie do 30 dni od dnia wejścia w życie specustawy. Nowe przepisy normują również w analogiczny sposób sytuację osób, których wnioski o świadczenie, uzależnione od wydania orzeczenia odpowiednio o niezdolności do pracy, o niezdolności do samodzielnej egzystencji, o okolicznościach uzasadniających ustalenie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego zostały złożone do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i przed dniem wejścia w życie specustawy orzeczenie nie zostało wydane.

W konsekwencji tej regulacji o czasowym przedłużeniu ważności orzeczeń możliwe będzie przedłużenie uprawnień i wypłata świadczeń, do których prawo przyznawane jest na podstawie orzeczenia wydanego przez lekarza orzecznika (od którego nie wniesiono sprzeciwu

lub co do którego nie zgłoszono zarzutu wadliwości) albo orzeczenia komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Odpowiedniemu wydłużeniu ulegnie również termin ważności książki inwalidy wojennego (wojskowego), legitymacji osoby represjonowanej oraz legitymacji emeryta-rencisty, wydanej przed dniem wejścia w życie specustawy, jeżeli w dokumencie tym określono termin jego ważności.

Przepis wchodzi w życie z mocą od dnia 08 marca 2020 r.

11. WAŻNOŚĆ BADAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Art. 12a. ustawy o zmianie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. W przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, od dnia ogłoszenia danego stanu, zawieszają się wykonywanie obowiązków wynikających z przepisów:

1) art. 229 § 2 zdanie pierwsze, § 4a w zakresie badań okresowych i § 5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. 2019 r. poz. 1040, 1043 i 1495);

2) art. 39j i art. 39k ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2140 i 2493);

3) art. 22b ust. 7 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 710, 730, 1214, 1979 i 2020) w zakresie wykonywania okresowych badań lekarskich i badań psychologicznych.

2. Po odwołaniu stanu zagrożenia epidemicznego, w przypadku gdy nie zostanie ogłoszony stan epidemii albo po odwołaniu stanu epidemii, pracodawca i pracownik są obowiązani niezwłocznie podjąć wykonywanie zawieszonych obowiązków, o których mowa w ust. 1, i wykonać je w okresie nie dłuższym niż 60 dni od dnia odwołania danego stanu.

3. W przypadku braku dostępności do lekarza uprawnionego do przeprowadzenia badania wstępnego lub kontrolnego, badanie takie może przeprowadzić i wydać odpowiednie orzeczenie lekarskie inny lekarz. Orzeczenie lekarskie wydane przez innego lekarza traci moc po upływie 30 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego, w przypadku gdy nie zostanie ogłoszony stan epidemii, albo od dnia odwołania stanu epidemii. Lekarz ten może przeprowadzić badanie i wydać orzeczenie lekarskie w trybie określonym w art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o wykonywaniu zawodu lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2019 r. poz. 537, 577, 730 i 1590 oraz z 2020 r. poz. 278). Do orzeczenia lekarskiego stosuje się odpowiednio art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 28 kwietnia 2011 r. o systemie informacji w ochronie zdrowia (Dz. U. z 2019 r. poz. 408, 730, 1590 i 1905). Orzeczenie lekarskie wydane przez innego lekarza włącza się do akt osobowych pracownika.

Art. 31m. ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

Orzeczenia lekarskie wydane w ramach wstępnych, okresowych i kontrolnych badań lekarskich, których ważność upłynęła po dniu 7 marca 2020 r., zachowują ważność, nie dłużej jednak niż do upływu 60 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.

Komentarz

Ustawa zawiesza obowiązek wykonywania badań profilaktycznych wynikających z przepisów art. 229 § 2 zdanie pierwsze i § 4-5 ustawy – Kodeks pracy, art. 39j i 39k ustawy o transporcie drogowym oraz art. 22b ust. 7 ustawy o transporcie kolejowym w zakresie wykonywania okresowych badań lekarskich i badań psychologicznych. Zawieszenie stosowania przepisów nie obejmuje przeprowadzenia badań wstępnych i kontrolnych, ale uwzględnienia możliwość wykonywania ich w innym trybie.

Ustawa nie obejmuje również badań wykonywanych na podstawie szczególnych regulacji, jak np. badania lekarskie czy psychologiczne przeprowadzane na podstawie ustawy o broni i amunicji, czy badania lekarskie i psychologiczne przeprowadzane na podstawie ustawy o Policji.

Przyjęto, że po odwołaniu stanu epidemii, pracodawca i pracownik są obowiązani niezwłocznie podjąć wykonywanie zawieszonych obowiązków i wykonać je w okresie nie dłuższym niż 60 dni od dnia odwołania stanu epidemii.

W przypadku braku dostępności do lekarza uprawnionego do przeprowadzenia badania wstępnego lub kontrolnego, badanie takie może przeprowadzić i wydać odpowiednie orzeczenie lekarskie inny lekarz. Orzeczenie lekarskie wydane przez innego lekarza traci moc po upływie 30 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego, w przypadku gdyby nie został ogłoszony stan epidemii, albo od dnia odwołania stanu epidemii. Lekarz ten może przeprowadzić badanie i wydać orzeczenie lekarskie w trybie określonym w art. 2 ust. 4 ustawy o wykonywaniu zawodu lekarza i lekarza dentystry tj. za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności. Do orzeczenie lekarskiego stosuje się odpowiednio art. 2 pkt 6 ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia, tj. tak jak w elektronicznej dokumentacji medycznej opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym czy podpisem osobistym. Orzeczenie lekarza załącza się do akt osobowych pracownika.

12. PPK

Art. 54. ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

W ustawie z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2215 oraz z 2019 r. poz. 1074 i 1572) w art. 134 ust. 2 otrzymuje brzmienie: „2. Umowy o prowadzenie PPK podmiot zatrudniający zawiera w terminie do 10. dnia miesiąca następującego po upływie: 1) 3 miesięcy od dnia, o którym mowa odpowiednio w ust. 1 pkt 1, 3 i 4, 2) 9 miesięcy od dnia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 - w imieniu i na rzecz osoby będącej w tym dniu osobą zatrudnioną, chyba że osoba ta przed upływem tego terminu złoży deklarację, o której mowa w art. 23 ust. 2.”.

Komentarz

Zmiana w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych (PPK) zakłada przesunięcie o pół roku terminu na zawarcie umów o zarządzanie PPK i o prowadzenie PPK przez podmioty zatrudniające powyżej 50 osób zatrudnionych. Nowymi terminami na zawarcie tych umów będą odpowiednio 27 października 2020 r. oraz 10 listopada 2020 r. Terminy te zostaną jednocześnie uszeregowane z terminami przewidzianymi w ustawie o PPK dla pracodawców zobowiązanych do wdrażania programu PPK w kolejnej fazie, tj. podmiotów zatrudniających co najmniej 20 osób zatrudnionych.

13. LEGALIZACJA POBYTU I ZATRUDNIENIA CUDZOZIEMCÓW

Art. 15z. ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. Jeżeli termin do złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 105 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2020 r. poz. 35) wypada w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, ogłoszonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, termin ten ulega przedłużeniu do upływu 30 dnia następującego po dniu odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni.

2. Pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie biegu przedłużonego terminu, o którym mowa w ust. 1, uważa się za legalny w rozumieniu art. 108 ust. 1 pkt 2

ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, jeżeli cudzoziemiec złoży wniosek w tym terminie.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do terminów, o których mowa w art. 85 ust. 1, art. 139l ust. 1, art. 139t ust. 1, art. 202 ust. 1 stosowanych do zezwoleń na pobyt stały oraz zezwoleń na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej i art. 300 ust. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Art. 15zd. ustawy o zmianie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. Jeżeli ostatni dzień okresu pobytu cudzoziemca na podstawie wizy krajowej przypada w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, ogłoszonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, okres pobytu na podstawie tej wizy oraz okres ważności tej wizy ulega przedłużeniu z mocy prawa do upływu 30. dnia następującego po dniu odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni. 2. W przypadku o którym mowa w ust. 1 w dokumencie podróży cudzoziemca nie umieszcza się nowej naklejki wizowej. 3. Jeżeli ostatni dzień okresu ważności zezwolenia na pobyt czasowy przypada w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, ogłoszonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, okres ważności tego zezwolenia ulega przedłużeniu z mocy prawa do upływu 30. dnia następującego po dniu odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, nie wydaje się, ani nie wymienia się karty pobytu.

Art. 15zzq. ustawy o zmianie o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw

1. Jeżeli ostatni dzień ważności zezwolenia na pracę, o którym mowa w art. 88 ust. 1 pkt 1–5 lub ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1482, 1622, 1818 i 2473), przypada w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, ogłoszonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, okres ważności tego zezwolenia na pracę ulega przedłużeniu z mocy prawa do upływu 30. dnia następującego po dniu odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni. Przepis zdania pierwszego stosuje się odpowiednio do decyzji o przedłużeniu zezwolenia na pracę lub przedłużeniu zezwolenia na pracę sezonową.

2. W przypadku przedłużenia okresu ważności zezwolenia na pracę na podstawie ust. 1 wniosek, o którym mowa w art. 88a ust. 1a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, składa się nie wcześniej niż w terminie 90 dni przed upływem okresu ważności zezwolenia na pracę określonego w tym zezwoleniu i nie później niż w ostatnim dniu okresu ważności przedłużonego na podstawie ust. 1.

3. Jeżeli w oświadczeniu o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, wpisanym do ewidencji oświadczeń na podstawie art. 88z ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji

zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, wskazano okres pracy, którego koniec przypada w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, ogłoszonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, cudzoziemiec może wykonywać pracę określoną oświadczeniem na rzecz podmiotu, który złożył oświadczenie, w okresie lub okresach nieobjętych oświadczeniem do upływu 30 dnia następującego po dniu odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni, bez zezwolenia na pracę.

4. Dodatkowego okresu wykonywania pracy, o którym mowa w ust. 3, nie wlicza się do okresu wykonywania pracy, o którym mowa w art. 87 ust. 3 i art. 88z ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Komentarz

Ustawa wydłużyła terminu składania wniosków o udzielenie zezwoleń pobytowych, przedłużenie wizy oraz przedłużenie pobytu w ramach ruchu bezwizowego, jeżeli ten wypadałby w okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, w okresie tego stanu. Zgodnie z przepisami ustawy o cudzoziemcach, cudzoziemiec ubiegający się o zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE oraz przedłużenie wizy lub okresu pobytu w ramach ruchu bezwizowego jest obowiązany wystąpić ze stosownym wnioskiem osobiście, nie później niż w ostatnim dniu jego legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jeżeli wniosek o udzielenie zezwolenia pobytowego nie zostanie złożony przez cudzoziemca osobiście, wojewoda wzywa go do osobistego stawiennictwa w terminie nie krótszym niż 7 dni pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania. Wymóg osobistego stawiennictwa cudzoziemca przy składaniu wniosku o udzielenie zezwolenia pobytowego wynika z konieczności pobrania od niego odcisków linii papilarnych. Dodatkowo jeżeli opisany wyżej termin zostanie zachowany pracownik urzędu wojewódzkiego umieszcza w dokumencie podróży cudzoziemca odcisk stempla potwierdzającego złożenie ww. wniosków, a pobyt cudzoziemca na terytorium Polski jest legalny od dnia złożenia wniosku do dnia zakończenia postępowania w sprawie legalizacji pobytu. W sytuacji zawieszenia przez urzędy wojewódzkie przyjęć interesantów, cudzoziemcy mają znaczące trudności w zachowaniu terminu na złożenie ww. wniosków (wobec wprowadzanych przez Poczta Polska S.A. ograniczeń w obsłudze klientów) i co się z tym wiąże nie mogą korzystać z przywileju legalnego pobytu w czasie postępowania w sprawie legalizacji pobytu. Analogiczna sytuacja dotyczy terminów na składanie wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy składanych przez tzw. jednostki przyjmujące, w szczególnych przypadkach, tj. w przypadku wniosku o udzielenie kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa (art. 139l ust. 1) oraz w przypadku wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu mobilności długoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż, w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa (art. 139t ust. 1). Zgodnie z ust. 2 art. 15d pobyt cudzoziemców w czasie przedłużonego terminu do złożenia wniosku uznawany jest za legalny pod warunkiem, że cudzoziemiec w terminie 30 dni od dnia następującego po dniu odwołania stanu epidemii złoży odpowiedni wniosek, z tym jednak zastrzeżeniem, że gdyby po okresie stanu epidemii obowiązywał jeszcze ponownie stan

zagrożenia epidemicznego, to wówczas termin ulegnie przedłużeniu do 30-tego dnia od dnia odwołania tego właśnie stanu (jako zdarzenia późniejszego).

Zgodnie z art. 85 ust. 1 i art. 86 ustawy o cudzoziemcach, cudzoziemiec, który zamierza przedłużyć okres swojego pobytu na podstawie wizy krajowej, składa, nie później niż w dniu upływu okresu jego legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wypełniony formularz wniosku o przedłużenie wizy. W przypadku, kiedy cudzoziemiec nie zachowa przewidzianego przepisami terminu, odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie przedłużenia tej wizy. Zgodnie natomiast z art. 105 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach cudzoziemcy są obowiązani złożyć wniosek o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy osobiście do właściwego ze względu na miejsce pobytu wojewody, nie później niż w ostatnim dniu jego legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Jeżeli wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy nie został złożony przez cudzoziemca osobiście, wojewoda wzywa go do osobistego stawiennictwa w terminie nie krótszym niż 7 dni pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania. W sytuacji zawieszenia przez urzędy wojewódzkie w dniu 16 marca 2020 r. przyjęć interesantów w związku z sytuacją epidemiologiczną cudzoziemcy, nie mają możliwości dochować terminu na złożenie ww. wniosków. W celu przeciwdziałania delegalizacji ich pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ustawa przewidziała, aby w sytuacji kiedy ostatni dzień legalnego pobytu cudzoziemca przebywającego w Polsce na podstawie wizy krajowej, okresu pobytu i okres ważności wizy cudzoziemca ulegał przedłużeniu z mocy prawa do upływu 30-tego dnia następującego po dniu odwołania stanu epidemii, z tym jednak zastrzeżeniem, że gdyby po okresie stanu epidemii obowiązywał jeszcze ponownie stan zagrożenia epidemicznego, to wówczas termin ulegnie przedłużeniu do 30-tego dnia od dnia odwołania tego właśnie stanu (jako zdarzenia późniejszego). Powyższe przedłużanie nie będzie wymagało wydania nowej naklejki wizowej, ponieważ wymagałoby to osobistego stawienia się cudzoziemca w urzędzie w celu ich odbioru. Przepis nie będzie dotyczył wiz Schengen, jeżeli zatem koniec okresu ważności zezwolenia na pobyt czasowy lub koniec okresu pobytu na podstawie wizy krajowej będzie wypadał w okresie stanu epidemii, to zostanie on z mocy prawa wydłużony (w przypadku wizy krajowej – dodatkowo okres ważności samej wizy) do 30-tego dnia następującego po dniu odwołania tego stanu,

Ustawa wydłużyła okres ważności zezwoleń na pracę cudzoziemca (oraz decyzji o przedłużeniu zezwolenia na pracę) z mocy prawa, jak również dopuszczalny okres pracy bez zezwolenia na pracę w związku z oświadczeniem o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, na czas stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 i następujących po nim 30 dni.

W związku z absencją znacznej liczby pracowników część pracodawców może doświadczać niedoborów kadrowych. Ponadto w związku z prawdopodobną absencją wielu pracowników urzędów i zawieszeniem przyjęć interesantów mogą wystąpić trudności w procedowaniu spraw dotyczących dopuszczania cudzoziemców do rynku pracy. Z tych względów przewidziano, iż w przypadkach, w których ostatni dzień ważności zezwolenia na pracę przypada w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub epidemii, ogłoszonego w związku z

zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, okres ważności zezwolenia na pracę ulegnie przedłużeniu z mocy prawa do upływu 30 dnia następującego po dniu odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni. Natomiast jeżeli w oświadczeniu o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi, wpisanym do ewidencji oświadczeń, wskazano okres pracy, którego koniec przypada w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub epidemii, ogłoszonego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, cudzoziemiec będzie mógł, bez zezwolenia na pracę, wykonywać pracę określoną oświadczeniem na rzecz podmiotu, który złożył oświadczenie, w okresie lub okresach nieobjętych oświadczeniem do upływu 30 dnia następującego po dniu odwołania tego ze stanów, który obowiązywał jako ostatni.